

EKKA kuratooriumi koosoleku protokoll

12.01.2022

Kuratooriumi koosolek toimus 12. jaanuaril 2022 Zoomis. Koosolek algas kell 9.00 ja lõppes kell 12.00. Koosolekul osalesid kuratooriumi liikmed Mait Palts, Reelika Leetmaa, Ulla Preeden, Marcus Ehasoo, Haana Zuba-Reinsalu, Liina Põld, Valdo Kalm, Mait Klaassen ja Renno Veinthal. Osa võtsid ka EKKA juhataja Heli Mattisen, kuratooriumi sekretär Marit Sukk, EKKA arendusjuht Kaija Kumpas-Lenk ja hindamisjuht Liia Lauri. Koosolekut juhatas kuratooriumi esimees Ulla Preeden ja protokollis kuratooriumi sekretär Marit Sukk.

Päevakorras olid järgmised küsimused:

1. EKKA aastaaruande kinnitamine
2. EKKA 2022. aasta eelarve kooskõlastamine
3. Kõrghariduse hindamiskomitee liikme Gunnar Piho väljaarvamine nõukogu koosseisust
4. Kuratooriumi tagasiside EKKA arengukava väljatöötamisele, sh missiooni, visiooni ja väärtuste ning aruande põhistruktuuri arutelu

1. EKKA aastaaruande kinnitamine

Kuratooriumi istung algas EKKA aastaaruande aruteluga. Heli Mattisen põhjendas aastaaruande formaati, millest lähtuvad kõik Haridus- ja Noorteameti üksused. 2021. aasta kokkuvõtte on selline, et endale võetud ülesanded on täidetud ja tehtud on rohkem, kui 2021. aasta alguses planeeriti – see on seotud eelkõige üldhariduse kvaliteedi arendamise programmiga, mis käivitus 2021. aasta sügisel. Üks eesmärk, mille saavutamine on olnud väljakutse, on kõrgharidusstandardi (KHS) lisa 1 ajakohastamine - teema on osutunud planeeritust ulatuslikumaks. **Heli Mattisen tegi ettepaneku planeerida järgmise kuratooriumi koosoleku päevakavasse KHS-i analüüsi arutelu.**

Renno Veinthal uuris, millest lähtub EKKA hindamiskomitee valikul ja kas EKKA-l on suutlikkus tagada ekspertide järelkasv. Heli Mattisen selgitas, et EKKA-l on õnnestunud eksperte leida, ent valdkonniti tuleb ette ka probleeme. Kõrghariduse valdkonnas on võimalik leida häid eksperte üle terve maailma, sest selle valdkonna hindamistes osalevad valdavalt just rahvusvahelised eksperdid. Valikul lähtutakse muuhulgas teiste agentuuride kogemustest, mistõttu ei saa EKKA alati tagada, et kaasatud ekspert jagab näiteks õppijakeskset lähenemisviisi kõrghariduses. Edaspidi plaanib EKKA lisaks eksperdi esitatud dokumentidele lähtuda ka temaga peetud vestlusest – seda juhul, kui ekspert pole varem EKKA hindamistes osalenud. Kutsehariduse hindamistes ei ole seni ajani väliseid eksperte kasutatud, mistõttu kasutatakse sageli samu inimesi. Täna toovad kutsehariduse hindamistesse värskust töödajad, keda kaasatakse igasse komisjoni. EKKA vaade on, et kui kutsehariduses algab uus hindamiste voor, siis võiksid kutseõppeasutused, kes seda soovivad, läbida rahvusvahelise hindamise. Täienduskoolituse valdkonnas on ekspertkond alles kujunemas. Täna on murekohaks piisava ettevalmistusega ekspertide vähesus. Üldhariduse valdkonnas kavandab

EKKA koos Harno koolituskeskuse ja haridus- ja teadusministeeriumiga mentorite võrgustikku. Võrgustiku ülesanne on leida ja välja õpetada uusi mentoreid. Juba täna on EKKA-l 12 kõrgelt motiveeritud mentorit, kes löid kaasa 2021. aasta sügisel käivitatud üldhariduskoolide arendusprogrammis.

Mait Klaassen kommenteeris, et EKKA töömaht on lähiajal märkimisväärselt kasvamas. Ta küsis, kas EKKA-l on piisavalt tööjõudu ja võimekus maksta neile ka väärilist tasu. Heli Mattisen vastas, et EKKA meeskonda on plaanis suurendada. Üldhariduse projekti eesotsas on täna juba Helen Arus. EKKA otsib oma meeskonda ka haridustehnoloogi. Tiimiga liitub ka projektide koordinaator. Vastavalt vajadusele võetakse tööle veelgi inimesi. Tööjõupuudust aitab leevendada ka see, et kõrghariduses on hindamiste maht vähenemas: jäänud on üksnes institutsionaalne akrediteerimine, õppekavagruppide kvaliteedi hindamine lõpeb kohe. 2022. aasta lõpuks on EKKA töötajaskond kasvanud 12 inimeselt 16 inimeseni. EKKA plaanib suurendada ajutiselt ka osade töötajate töötasu seoses erinevate lisatöödega. Kärbeta olukorras kahjuks üldist palgatõusu ette näha ei ole.

Marcus Ehasoo uuris, kuidas EKKA plaanib parandada institutsionaalse akrediteerimise intervjuudel osalevate inimeste rahulolu. Üks peamisi murekohti on, et intervjuudel ei ole piisavalt aega, et kõiki teemasid põhjalikult käsitleda. EKKA hindamisjuht Liia Lauri kommenteeris, et ühe lahendusena on EKKA välja pakkunud, et valimi õppekavade intervjuud tehakse varem, st enne põhikülastust. Seda on soovitanud ka hindamiseksperdid. Samas suhtuvad kõrgkoolid sellesse lahendusse skeptiliselt, sest intervjuusid on keeruline kõrgkooli igapäevarütmi häirimata korraldada. EKKA jätkab kõiki osapooli rahuldava lahenduse otsimist.

Ulla Preeden lisas, et toetab väga rahvusvaheliste ekspertide kaasamist kutsehariduse hindamistesse – see oleks samm edasi kvaliteedis. Valdo Kalm tegi ettepaneku, et kutseharidusse võiks kaasata rahvusvahelist kogemust Saksamaalt, kust on ennegi häid praktikaid üle võetud (nt õpipoisiõpe). Heli Mattisen lisas, et EKKA on Saksamaa näidetega hästi kursis ja nõustus, et rahvusvahelise kogemuse kaasamine on kutsehariduse kvaliteedi arendamisel väga oluline. Seisukohta, et kutsehariduse hindamistesse tuleb kaasata väliseksperite, toetasid ka Renno Veinthal ja Haana Zuba-Reinsalu.

Kuratuurium kinnitas EKKA aastaaruande.

2. EKKA 2022. aasta eelarve kooskõlastamine

Heli Mattisen tutvustas EKKA 2022. aasta eelarvet. Ülevaate eelarve projektist sai kuratuurium ka eelmisel koosolekul. Uue tegevusena on eelarvesse lisandunud töötukassa partnerite õppe kvaliteedi hindamine. EKKA loodab uue tegevusega alustada 1. veebruaril. EKKA on eelarvesse planeerinud ka uue tegevuse „Kvaliteedi ja innovatsiooni juhtimine kohalikes omavalitsustes ja haridusasutustes“, mille rahalised vahendid on kinnitamisel. EKKA on oluliselt vähendanud rahvusvaheliste projektide osakaalu.

Mait Palts kommenteeris, et eelarves torkab silma Euroopa sotsiaalfondi (ESF) vahendite suur osakaal. Ta uuris, kas rahastusperioodide vahetumine mõjutab kutsehariduse kvaliteedi hindamist, sest seda rahastatakse tervikuna ESF-ist. Heli Mattisen kommenteeris, et praeguse tõukefondi vahendeid jagub kuni 2022. aasta augustikuu lõpuni. 1. septembrist peaks kutsehariduse kvaliteedi hindamine minema edasi uue

tõukefondi rahastuse toel. Mattisen usub, et plaanid realiseeruvad ja protsessid lähevad probleemideta edasi.

Kuratoorium kooskõlastas EKKA 2022. aasta eelarve.

3. Kõrghariduse hindamisnõukogu liikme Gunnar Piho väljaarvamine nõukogu koosseisust

Kõrghariduse hindamisnõukogu liige Gunnar Piho avaldas soovi isiklikel põhjustel nõukogu liikme kohalt lahkumiseks.

Kuratoorium rahuldab ühehäälselt Gunnar Piho avalduse ja arvas ta välja EKKA kõrghariduse hindamisnõukogu koosseisust.

Järgmisel kuratooriumi koosolekul valitakse hindamisnõukogusse uus liige. EKKA kuulutab konkursi uue liikme leidmiseks välja esimesel võimalusel.

4. 2022 planeerimine ja EKKA eelarveprojekt: esmane tutvustus

Arutluse alla tuli ka EKKA uus arengukava. Lisaks kuratooriumile kaasab EKKA arengukava koostamisse ka sidusrühmade esindajatest koosneva töörühma. Heli Mattisen tutvustas kuratooriumile EKKA meeskonna ühistöö tulemusena sündinud missiooni ja visiooni. EKKA missioon on *võimestada haridusasutusi õppimise ja õpetamise kvaliteedi edendamisel ning õppiija arengu toetamisel*. EKKA visioon aastaks 2035 on *inspireerida tarkade muudatuste käivitamist hariduse valdkonnas*. Selleks, et toetada missiooni ja visiooni, on EKKA sõnastanud ka uued väärtused: *kompetentsus, avatus, koosloome ja süsteemsus*. EKKA on asunud välja töötama ka EKKA töötaja kompetentsimudelit.

Mait Palts leidis, et missiooni ja visiooni kõrval oleks hea näha ka vastutuse peatükki, st mille eest organisatsioon vastutab. Ta soovitas rohkem rõhku panna ka sellele, et EKKA on eelkõige hariduse kvaliteeti tagav/kontrolliv asutus (sh vastavalt õigusaktides kirjeldatule). Marcus Ehasoo nõustus eelneva kommentaariga – EKKA roll n-ö kontrolliva asutusena peaks olema selgem. Ta tunnustas, et missioonis on sõnastatud õppiija areng.

Nii Marcus Ehasoo ja Ulla Preeden osutasid, et kuratoorium vajab selgeid sõnumeid muuhulgas haridus- ja teadusministeeriumilt, millisena nähakse EKKA strateegilisi arengusuundi: kas EKKA-st kujuneb kogu hariduse valdkonna kvaliteediagentuur, mitte enam üksnes kõrg- ja kutsehariduse hindamisele ja arendamisele keskendunud organisatsioon. Nende hinnangul on ainult nii võimalik anda EKKA arengukava väljatöötamisele selget tagasisidet.

Liina Põld leidis, et arutelu, kas EKKA hakkab suunama kogu hariduse kvaliteeti, on visiooni paika panemiseks hädavajalik. Ta rõhutas, et visioon peab olema konkreetne, mõõdetav ja ajaliselt piiritletud. Ta sooviks näha, et visioonis oleks kirjas, kus EKKA on aastal 2035. Ta leidis, et praegune visiooni sõnastus tekitab palju küsimusi: näiteks, mida on mõeldud haridusvaldkonna all, mida kujutavad endast targad muudatused, kes neid teeb, jne. Missiooni osas selgitas ta, et see peaks olema justkui usk või mantra, ning seal on oluline vastata küsimusele, miks on kvaliteet oluline – selleks, et iga inimene, kes haridussüsteemis on, saaks väga hea hariduse ja arengutõuke. Ta leidis, et väärtused on head ja moodustavad ilusa terviku.

Ulla Preeden tuli tagasi mõtte juurde, et hetkel on vaja kokku leppida, kas EKKA vastutab kogu Eesti hariduse kvaliteedi kindlustamise eest, või piirdub vastutus endiselt kõrg- ja kutseharidusega, ja ülejäänud haridusliigid on EKKAGA seotud projektipõhiselt. Liina Põld esitas oma seisukoha, et kvaliteedi edendamise ja kindlustamise eest võiks vastutada EKKA, kui sellele ei esine tugevaid vastuargumente nii organisatsioonist seest kui ka kuratooriumist. Valdo Kalm leidis, et üldhariduse kvaliteedi tagamine on väga suur tegevusvaldkond, mis võib tuua kaasa ohu kaotada fookus. Ta rõhutas, et enne selle tegevuse EKKA alla toomist tuleb põhjalikult järele mõelda. Ta lisas ka oma soovituselise visiooni osas, nõustudes Liina Põlluga, et seal tuleks kirjeldada soovitud olukord (või eesmärk) aastaks 2035. Renno Veinthal esitas küsimuse, kas situatsioon EKKA vastutusala laienemiseks on küps. Ta lisas ka, et väärtuste loetelus võiks välja tuua EKKA vastutuse küsimuse, millele teised kuratooriumi liikmed juba tähelepanu juhtinud olid. Veinthal nõustus, et visioon võiks kirjeldada olukorda, kus EKKA aastate pärast tahab olla, mitte liikumisteed sinna. Marcus Ehasoo leidis, et esmalt on tarvis kaardistada, mida üldhariduse kvaliteedi arendamine EKKA jaoks tähendaks. See omakorda toob kaasa vajaduse EKKA vaadata üle EKKA volitused ja struktuur.

Heli Mattisen andis seejärel ülevaate plaanitud tegevustest üldhariduse kvaliteedi arendamisel kuni aastani 2027. Ta rõhutas, et tegemist on pika arendustegevusega, mitte 1- või 2-aastase programmiga. Ta lisas, et tema hinnangul on väga pragmaatiline selline lähenemine, kus kompetentsi kasvatatakse juurde (st EKKAs), mitte ei hakata seda ehitama n-ö tühjale kohale. Mattisen selgitas veel, et haridusvaldkonna kvaliteedi terviklik arendamine on kirjas ka hariduse valdkonna riiklikus arengukavas (haridusstrateegias).

Ulla Preeden palus kuratooriumi liikmetel väljendada oma põhimõttelist hoiakut plaanitava osas. Valdo Kalm tõi plussina välja tervikliku vaate haridussüsteemile ja miinusena fookuse kadumise kõrg- ja kutsehariduse kvaliteedilt. Renno Veinthal rõhutas, et strateegilist otsust, kas üldhariduse kvaliteedi hindamine peaks kuuluma EKKA põhitegevuste hulka, ei ole võimalik teha, sest selle teemalisi arutelusid erinevate osapooltega ei ole veel toimunud. Haana Zuba-Reinsalu leidis, et EKKA on jõudnud pärast kõrg- ja kutsehariduse kvaliteedi hindamise juurutamist etappi, kus üldhariduse kaasamine on loogiline järgmine samm.

Marcus Ehasoo tõi välja, et soovib mõista, milline on haridus- ja teadusministeeriumi visioon EKKA suhtes. Heli Mattisen rõhutas, et EKKA on sõltumatu kvaliteediagentuur ja kuratooriumi roll on tagada, et EKKA arengut suunaks eri sidusrühmade koostöö, mitte üksnes haridus- ja teadusministeerium. Ta tõi näitena välja Soome ja Norra agentuurid, kus on koos kõik haridusastmed.

Mait Palts kommenteeris, et täna ei ole Harno põhimääruses EKKA tegevuste all üldhariduse ja täienduskoolituse hindamist välja toodud. Heli Mattisen selgitas, et otsuse põhimääruse muutmiseks teeb haridus- ja teadusminister, kes põhimääruse kinnitab. EKKA peatükki Harno põhimääruses ei saa aga minister muuta ilma kuratooriumi kooskõlastuseta. Kuratoorium on see, kes teeb ettepanekuid EKKA peatüki muutmiseks.

Ulla Preeden kommenteeris, et EKKA-l on oma tegevustes kuratooriumi heakskiit, sest kui kuratoorium eelarve kooskõlastas, tähendab see nõusolekut EKKA plaanidega. Ta lisas arutelu, et toetab terviklahendust hariduse kvaliteedi edendamisel – edaspidistes aruteludes tuleb keskenduda sellele, kas selle terviklahenduse pakkujaks võiks olla EKKA. Ta meenutas taaskord soovi kohtuda Soome agentuuriga.

Liina Põld ja Ulla Preeden rõhutasid veelkord vajadust tuua visiooni sisse mõõdetavus. Ulla Preeden leidis, et selle arutelu juurde peaks järgmisel koosolekul tagasi tulema.

Heli Mattisen tegi ettepaneku kohtumiseks enne järgmist koosolekut, kus kaardistada üldhariduse kvaliteedi arendamisega seotud ohud, võimalused, tugevused ja nõrkused. EKKA teeb analüüsiga algust ja jagab seda seejärel kuratooriumiga. Pärast seda lepitakse kokku ka kohtumine, kus kuratooriumi liikmed võimalusel osalevad.

5. Kuratooriumi järgmine koosolek

Kuratooriumi järgmine koosolek toimub 09.03.2022 kell 9-12.

Ulla Preeden

Kuratooriumi esimees

/allkirjastatud digitaalselt/

Marit Sukk

Kuratooriumi sekretär

/allkirjastatud digitaalselt/